

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้องบรรเลงเพลงดนตรี

เรื่อง ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

ครูผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

เรื่อง

ประเภทของ
การขับร้องเพลงไทย

ทบทวน การจำแนกประเภทของบทเพลงไทย

แบ่งออกได้ ๒ ประเภท

๑. ประเภทบทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลง
๒. ประเภทบทเพลงที่ใช้สำหรับการขับร้อง

ทบทวน

๑. ประเภทบทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลง

หมายถึง เพลงที่ใช้สำหรับเครื่องดนตรีบรรเลงเพียงอย่างเดียว
ไม่มีการขับร้อง หรือไม่มีบทร้องประกอบ มีดังนี้

๑.๑ เพลงโหมโรง

๑.๒ เพลงหน้าพาทย์

๑.๓ เพลงเรื่อง

๑.๔ เพลงหางเครื่อง

๑.๕ เพลงออกภาษา

๑.๖ เพลงลูกหมด

ทบทวน

๒. ประเภทบทเพลงที่ใช้สำหรับการขับร้อง

หมายถึง เพลงที่ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงร่วมกับการขับร้อง
มีดังนี้

๒.๑ เพลงเถา

๒.๔ เพลงละคร

๒.๒ เพลงตับ

๒.๓ เพลงเกร็ด

จากการที่นักเรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับ
เพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงและขับร้อง

นักเรียนคิดว่าบทเพลงต่อไปนี้
เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

นภขมื่นเดา

ครูประจิต ขำประเสริฐ ขั้บร้อง
ปีพาทย์ไม้แข็ง

วงครูสมภาพ ขำประเสริฐ

สำเนาเสียงจากเทปคาสเซ็ท : จัตุรกร เกตุมี

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

นกขมิ้นเถา : ครูประจิต ขำประเสริฐ ขับร้อง

เผยแพร่โดย : Deklenkhim Channel

เผยแพร่วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=z๒PVHqlcsv๔>

จากการที่นักเรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับ
เพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงและขับร้อง

★ **นักเรียนคิดว่า** บทเพลงได้รับชม
? เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

เรื่อง

ประเภทของ
การขับร้องเพลงไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของการขับร้องเพลงไทยได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

นักเรียนสามารถสร้างแผนผังความคิดสรุปความรู้เรื่องประเภทของการขับร้องเพลงไทย ได้อย่างถูกต้อง

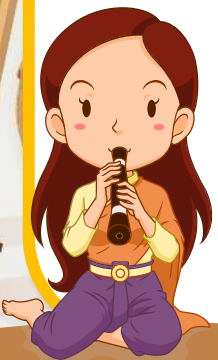
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

นักเรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของประเภทการขับร้องเพลงไทย

การขับร้องเพลงไทย

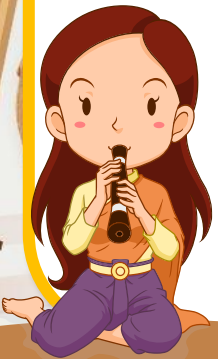
เป็นศิลปะที่ใช้เสียงเปล่งจากส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย คือ ลำคอ
ทรวงอก ปอด จมูก และองค์ประกอบย่อยภายในช่องปาก ออกมาเป็น
เสียงที่ไพเราะ มีอักขระที่ถูกต้องตามหลักภาษา มีความสัมพันธ์กับ
ทำนองเพลงและจังหวะที่ดำเนินไปในขณะขับร้อง

การขับร้องเพลงไทย

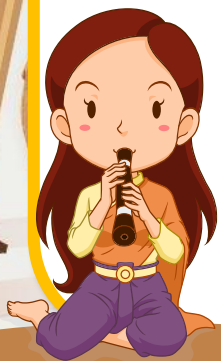
โดยใช้เทคนิคสำคัญคือการ "เอื้อน" ซึ่งเป็นเสียงเปล่า ๆ ที่ไม่มี
ความหมายมาตกแต่งถ้อยคำบทร้องหรือสอดแทรกอยู่ในเนื้อหาที่นำมา
ขับร้อง เสียงเอื้อนที่เปล่งออกมาอาจเขียนเป็นรูปคำให้ใกล้เคียงได้ว่า
เออ เอ็ง เอย เงอ ฮือ หือ อือ อึม อึม เฮอ เป็นต้น

การขับร้องเพลงไทย

ซึ่งต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเพลง มีกลวิธีกำหนดความสั้นยาว
หรือการผันเสียงเอื้อนจากคำหนึ่งไปเป็นอีกคำหนึ่งได้อย่างแยบยล

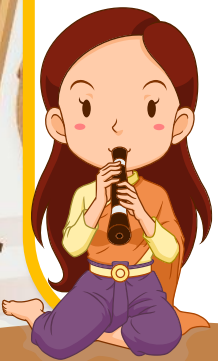

ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

แบ่งออกได้ ๓ ประเภท

๑. การขับร้องอิสระ
๒. การขับร้องประกอบดนตรี
๓. การขับร้องประกอบการแสดง

กิจกรรม

เรื่อง ประเพณีของการขับร้องเพลงไทย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จากนั้นให้ตัวแทนจับสลากประเพณีของการขับร้องเพลงไทย และศึกษาจากใบความรู้ที่ ๔ เรื่องประเพณีของการขับร้องเพลงไทย ประมาณ ๑๐ นาที เมื่อครบเวลาตามที่กำหนด ตัวแทนกลุ่มสรุปความรู้ให้เพื่อนในต่างกลุ่มฟัง จนครบทั้ง ๓ ประเพณี ตามลำดับ

ตัดตอนจาก บทละครเรื่องกาวิ ตอน ท้าวสันนุราชชุบตัว

“กาพย์”

ขับกาพย์ และสรภัญญะ โดย
อาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทีน {ศิลปินแห่งชาติ}

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ภาพย์อัญเชิญเทวดา และบทสรภัญญะ ๑ บทละครเรื่องควาวิ
ตอน ท้าวแสนนุราชชุบตัว (อาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทีน)

เผยแพร่โดย : Angryowl_Culturalmusic

เผยแพร่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=oGxyPZa๙yNU>

เรื่อง ประเภทของ การขับร้องเพลงไทย

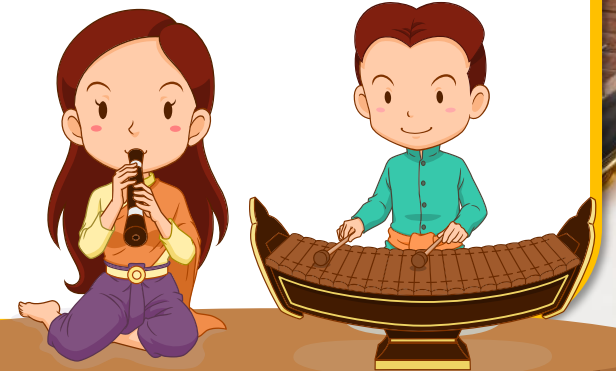
๑. การขับร้องอิสระ

๑. การขับร้องอิสระ

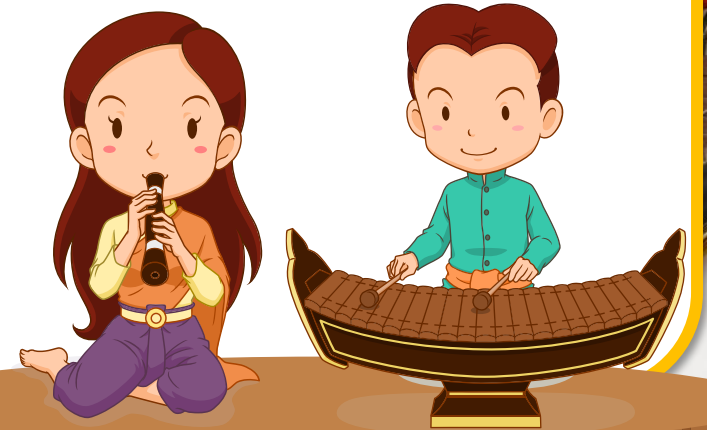
หมายถึง การขับร้องโดยทั่ว ๆ ไป ตามลำพัง เป็นลักษณะของการร้องโดยไม่มีดนตรีประกอบ ผู้ขับร้องสามารถกำหนดระดับเสียงสูง-ต่ำได้ตามความเหมาะสมกับเสียงของตน โดยไม่ต้องคำนึงถึงระดับเสียงของเครื่องดนตรีหรือเสียงของผู้ขับร้องคนอื่น

๑. การขับร้องอิสระ

แต่สิ่งที่ควรระวัง คือ ผู้ขับร้องต้องรักษาระดับเสียงให้คงที่ ไม่เพี้ยน ถูกต้องตามทำนองและรักษาจังหวะเพลงให้สม่ำเสมอ รวมถึง คำร้องต้องถูกต้องและชัดเจน

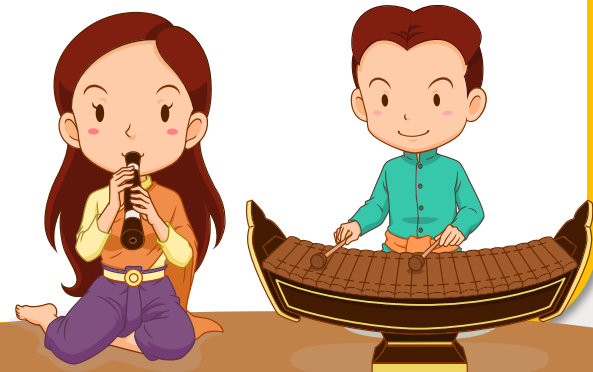
เรื่อง ประเพณีของ
การขับร้องเพลงไทย
๒. การขับร้องประกอบ
ดนตรี

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

เป็นการขับร้องเพลงที่มีเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ อาจจะ
เป็นบรรเลงรวมวงได้แก่ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย หรือวงมโหรี หรือ
บรรเลงเครื่องดนตรีชิ้นใดชิ้นหนึ่งประกอบการขับร้อง

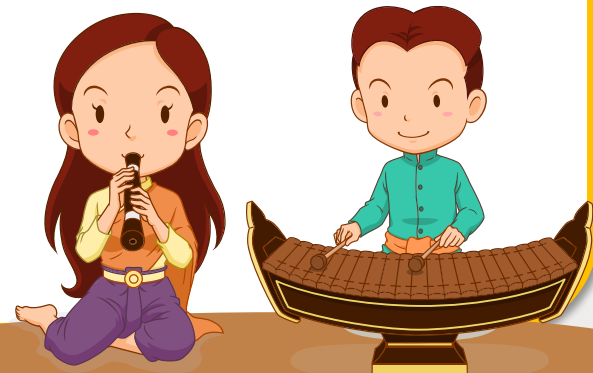
๒. การขับร้องประกอบดนตรี

การขับร้องประเภทนี้ผู้ขับร้องต้องคำนึงถึงระดับเสียง ทำนอง จังหวะ ให้กลมกลืนเข้ากับเสียงของเครื่องดนตรี สามารถแบ่งลักษณะของการขับร้องไทยประกอบดนตรีได้ ๓ ลักษณะ

๒.๑ การร้องคลอ

๒.๒ การร้องลำลอง

๒.๓ การร้องรับและร้องส่ง

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ตับอาบู่หะซัน วงครูอาวูโส งานวิศิษฐ์ศิลป์ ป.ศ.๒๕๕๕

เผยแพร่โดย : Karn Suwankiti

เผยแพร่วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=lcKbozkwLoo>

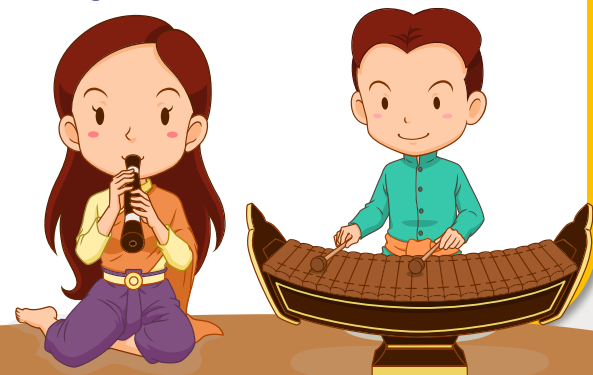

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

๒.๑ การร้องคลอ

การร้องพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรีโดยดำเนินทำนองเดียวกัน โดยที่เสียงของเครื่องดนตรีจะบรรเลงทำนองให้เข้ากับเสียงร้องอย่างกลมกลืน เช่น การสีซอสามสายหรือซอด้วง ซออุลลอเสียงร้อง เป็นต้น

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

Royal Thai Khon คีตกิอินทรชิต ตอน พรหมาศ

เผยแพร่โดย : Raphael S. D.

เผยแพร่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=lo๑ms๔๗Q๑v๔>

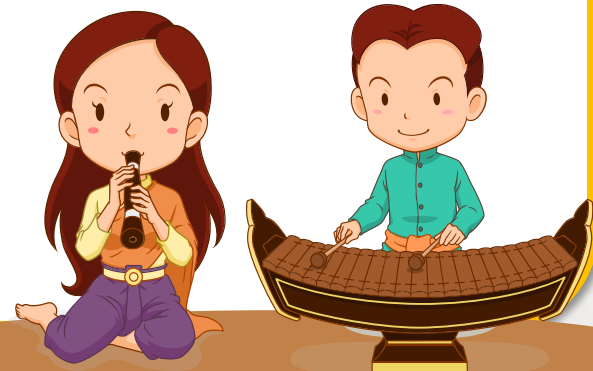

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

๒.๒ การร้องลำลอง

การร้องเพลงไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี แต่วิธีการบรรเลงและร้องต่างดำเนินไปโดยอิสระ โดยบรรเลงไปตามแนวดำเนินทำนองของตนเอง เช่น การร้องลำลองเพลงเห่-เชิดฉิ่ง

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ตับเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นางลอย - วงปี่พาทย์ม้านวม

เผยแพร่โดย : ดนตรีไทย ประสานมิตร

เผยแพร่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๐

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=ebJ๗mW๗cBJ๘>

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

๒.๓ การร้องรับและร้องส่ง

การร้องที่มีดนตรีรับในลักษณะของการสลับกันร้องและบรรเลง กล่าวคือ ผู้ขับร้องขึ้นก่อน เมื่อจบท่อนแล้วดนตรีจึงรับด้วยลูกฆ้องหรือทำนองหลักเดียวกัน จากนั้นดนตรีก็จะส่งให้ผู้ขับร้องรับในท่อนต่อไป ทำซ้ำในลักษณะเดิมจนร้องและบรรเลงเพลงจนจบเพลง

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ละคร ราชาริราช - ตอน สมิงพระรามรบกามณี

เผยแพร่โดย : Siammelodies

เผยแพร่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=iJkVDNhrYoc>

เรื่อง ประเภทของ
การขับร้องเพลงไทย
๓. การขับร้อง
ประกอบการแสดง

๓. การขับร้องประกอบการแสดง

การขับร้องประกอบกิริยาอาการของนักแสดงหรือเพื่อบรรยายเรื่องราวในการดำเนินเนื้อเรื่องของการแสดงนั้น ๆ เช่น การแสดงโขน การแสดงละคร หนังใหญ่ หุ่นกระบอก เป็นต้น

การร้องเพลงลักษณะนี้ต้องคำนึงถึงเสียงดนตรี เสียงของนักร้องด้วยกัน พร้อมกันนั้นจะต้องดูท่าทางและถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครนั้น ๆ ด้วย

๓. การขับร้องประกอบการแสดง

ดังนั้น ผู้ขับร้องประกอบการแสดง จำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่อง
บทละคร และฝึกหัดจนเกิดความชำนาญ นับได้ว่าเป็นศิลปะของ
การขับร้องเพลงไทยในชั้นสูง

ใบงานที่ ๕ เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้ : ประเภทของการขับร้องเพลงไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ร้องบรรเลงเพลงดนตรี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประเภทของการขับร้องเพลงไทย
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่องประเภทของการขับร้องเพลงไทยในรูปแบบแผนผังความคิด และเขียน
ระบุรายละเอียดพอสังเขป

ประเภทของ
การขับร้องเพลงไทย

ชื่อ - สกุล ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ ๕

เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้ : ประเภท
ของการขับร้องเพลงไทย

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

สรุป

ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

แบ่งออกได้ ๓ ประเภท

๑. การขับร้องอิสระ

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

๒.๑ การร้องคลอ

๒.๒ การร้องลำลอง

๒.๓ การร้องรับและร้องส่ง

๓. การขับร้องประกอบการแสดง

บทเรียนครั้งถัดไป

เรื่อง ร้องเพลงไทยให้ฟังไพเราะ

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ร้องเพลงไทยให้ฟังไพเราะ
(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

